

РЕФЕРАТ

Со писмо одлука број 03-161 од 10.03.2011 година известени сме дека Наставно-научниот уметнички совет на Факултетот за филмски уметности при Универзитетот за аудиовизуелни уметности Европска филмска академија ЕСРА Париз Скопје Њујорк на седницата одржана на ден 07.03.2011 година донесе одлука со која не избра за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник по група стручно-уметнички предмети од областа на критиката, историја и теорија на филмот, театарот и книжевноста во наставно-научно звање Доцент на Факултетот за филмски уметности.

На Конкурсот за избор на наставник во наставно-научно звање Доцент на Факултетот за филмски уметности по група предмети од областа критика, историја и теорија на филмот, театарот и книжевноста, објавен на 19-20.02.2011 година во весникот "Утрински весник", се пријави и поднесе документација кандидатот: М-р Христо Петрески. Заблагодарувајќи се на довербата, формираната Рецензентска комисија, во состав: Ректор Јордан Плевнеш - редовен професор, М-р Дејан Пројковски - вонреден професор и М-р Загорка Поп-Антоска - доцент, врз основа на увидот во документите и објавените научно-истражувачки и уметнички трудови, има чест на Наставно-научниот уметнички совет на Факултетот за филмски уметности при Универзитетот за аудиовизуелни уметности Европска филмска академија ЕСРА Париз Скопје Њујорк да му го поднесе следниов:

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатот М-р Христо Петрески е роден на 04 февруари 1957 година, во Крушево. Христо Петрески магистрирал културологија во книжевноста на Институтот за македонска литература при Универзитетот "Кирил и Методиј"- Скопје, на тема "Хаику поезијата - меѓу елитното и масовното". Сега е докторант и подготвува докторска дисертација на тема "Авторска бајка - компаративна анализа".

Автор е на повеќе од 35 книги и тоа: *Поетскикнигизавозрасни* "Огледало" ("Современост" - Скопје, 1979), "Вулканскапотреба" ("Култура" - Скопје, 1981), "Разговорса зидовима" ("Омладинскаискра" - Сплит, 1981), "Војагодатацрв" ("Студентскизбор" - Скопје, 1982), "Врв" ("Мисирков" - Битола, 1983), "Штит" ("Мисла" - Скопје, 1985), "Туготело" ("Македонскакнига" - Скопје, 1990), "Путник у повратку" ("МацуоБашо" - Озаци, 1991), "Забел" (избор, "Мисла" - Скопје, 1991), "Каменјазик" ("Феникс" - Скопје, 1996), "Стакленклуч" ("Феникс" - Скопје, 2003), "Бело мастило" ("Феникс" - Скопје, 2003), "Читање на ненапишаното" ("Феникс" -

Скопје, 2009), "Пантомима" ("Феникс" - Скопје, 2009), "Читање ненаписаног" (Хрватско књижевно друштво - Ријека, 2010); *Поетски книги за деца и млади*: "Бонсаи" ("Детска радост" - Скопје, 1991), "Белпетелсрнветер" (брзозборки, "Детска радост" - Скопје, 1992), "На умните не им требаат скали за качување" ("Феникс" - Скопје, 2008); *Проза за возрасни*: "Продавница на чист воздух" ("Мисла" - Скопје, 1988), "Добриот гавол" ("Феникс" - Скопје, 1996), "Трета среќа" ("Феникс" - Скопје, 2010); *Проза за деца и млади*: "Љубов плус" ("Детска радост" - Скопје, 1993), "Скопскиот трамвај" ("Феникс" - Скопје, 1996), "Најголемата јајна" ("Феникс" - Скопје, 2004), "Збогум, Кензо Танге" ("Феникс" - Скопје, 2006), Детето што сакаше да стане пчела ("Феникс" - Скопје, 2010); *Критики*: "Споени садови" ("Наша книга" - Скопје, 1986), "Македонска филмска критика", избор и подготовка на хрестоматија, (ЕСРА и "Феникс" - Скопје, 2011); *Публицистика*: "Дванаесет горостаси" ("Млад борец" - Скопје, 1983), "Собеседници" ("Наша книга" - Скопје, 1989), "Виртуелно огледало" ("Феникс" - Скопје, 2010); *Антологији и избори*: "Вишнења" (родољубива поезија, "Млад борец" - Скопје, 1980), "Визијана целината" (светски краток расказ, "Мисла" - Скопје, 1992), "Белиот фустан" (светска куса проза, "Феникс" - Скопје - 2001), "Востварност, аerealност, асосема, поинаква" (светски графити, "Феникс" - Скопје, 2002), "Подарокод срцето" (љубовни песни и писма, "Феникс" - Скопје, 2003).

Добитник е на републички и меѓународни награди и признанија и тоа: за стихозбирката "Каменјазик" - награда "Ацо Шопов", зановинарство - награда "Крсте Петков Мисирков", за книгата за деца "Скопскиот трамвај" - награда "Васил Куноски", за книгата "На умните не им требаат скали за качување" - награда "Ванчо Николески", хаикупесни - награда на Књижевната општина Вршац, награди на Друштвото на писателите на Македонија за најдобра песна и есеј, награда на Културно-просветната заедница на Македонија за критика, награда на Републичката конференција на младите на Македонија за литературно творештво, награда "Феникс" на општина Центар за книжевност, прва награда за хаику поезија во Мелник (Бугарија), награда "Свеќата на Наим" на Меѓународниот поетски фестивал "Наим Фрашери" во Тетово и други награди и признанија. Преводи и препевы: на српски, хрватски, словенечки, бугарски, француски, англиски, германски, словачки, албански, турски, руски и други јазици.

Христо Петрески е новинар и писател, критичар, преведувач и есеист. Бил новинар и уредник во Редакциите на "Студентски збор", "Млад борец", Радио Скопје и "Нова Македонија". Од 1992 година е основач и директор на Издавачката куќа "Феникс" - Скопје и Фондацијата за научна и културна афирмација и презентација "Македонија презент" - Скопје. Член е на Здружението на новинарите на Македонија од 1979 година. Член е на Друштвото на писателите на Македонија од 1985 година. Еден од основачите на списанието "Стожер" и манифестацијата "Празник на липите" при Друштвото на писателите на Македонија. Сега е главен и одговорен уредник на списанијата "Тренд" и "Књижевна Академија". Покрај литературно творештво, пишува книжевна, филмска и театарска критика, колумни и есеи. Подготвувач е на

книгата “Македонска филмска критика“ (хрестоматија, прв дел), во издание на Универзитетот ЕСРА и Издавачката куќа “Феникс“- Скопје, 2011 година.

За неговиот магистерски труд “Хаику поезијата - меѓу елитното и масовното“, Комисијата за оценка и за одбрана на магистерскиот труд во состав: проф. д-р Александар Прокопиев, проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева и проф. д-р Соња Стојменска - Елзесер, констатира: Магистерскиот труд “Хаику поезијата - меѓу елитното и масовното“ на кандидатот Христо Петрески е прв труд во македонската наука што го отвора прашањето за хаику поезијата меѓу елитното и масовното, односно тој е прв прв поопсежен труд на македонски јазик и од македонски автор, кој ја опфаќа хаику поезијата во Јапонија и на Истокот, Западот и Европа, Балканот и Македонија. Христо Петрески во трудот ја расветлува и демистифицира хаику поезијата како светски глобален феномен, со посебен акцент врз спецификите на современата македонска хаику поезија и нејзините најистакнати и најактивни претставници, внесувајќи свежина во македонската наука. Исто така, значајно е што специјално за овој труд се напишани и автопоетичките текстови од страна на застапените македонски автори, кои првпат и се презентирани во трудот. Магистерскиот труд “Хаику поезијата - меѓу елитното и масовното“ на Христо Петрески е специфично истражување, теоретизација на поетички, културни, уметнички и научни практики, кои овозможуваат да се согледаат и општествените процеси и промени на економски, социјален и психолошки план. Значењето и вредноста на трудот се зголемува имајќи го предвид фактот дека ова е едно од првите научни истражувања на македонски јазик на хаику поезијата во широк тематски опфат и на специфичен аналитичко-синтетичен начин. Станува збор за неконвенционално вкомпониран труд, кој е несекојдневен, продлабочен и неопходен.

Додека пак, книгата “Македонска филмска критика“ (хрестоматија, прв дел) со избор и подготовка од М-р Христо Петрески, каде тој покрај предговорот, се претставува и како автор на три филмски критики за филмовите “Мисија Лондон“, “Снег“ и “Беса“, на прикладен и сликовит начин го презентира македонскиот критички поглед на тема филм, низ критичко-есеистичките текстови на вкупно 15 истакнати автори. Притоа, М-р Христо Петрески потенцира: Спектарот на филмски преокупации е толку многу широк и разнолик, што полека но сигурно (ќе) се формира претставата за македонската филмска критика, односно за изострениот и специфичен критички поглед врз синеастичката уметност. Новиот критичко-есеистички поглед ветува, но и обврзува, па таа евидентна енергија и напор заслужува посебно внимание и респект, со верба и надеж дека и оваа книга ќе биде соодветен влог во иднината и идните генерации поклоници на филмот. Филмската критика како дисциплина, која за цел го има вреднувањето на филмското творештво (поодделни наслови, правци, национални кинематографии, периоди и слично), денес сè повеќе филмовите во медиумите ги третира како настани, а не како содржини. Денес, во ситуација кога се консумираат главно само штотуку

произведени филмови, публиката е предизвикана од агресивниот маркетинг, а не од естетските дострели на филмската уметност, па се чини токму затоа и филмската критика е потребна и значајна како никогаш досега!

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на досега посоченото, Рецензентската комисија заклучува дека кандидатот М-р Христо Петрески, со своите научно-истражувачки и општествени достигнувања и активности во областа на творештвото, критиката и на културните студии, со своето богато искуство, како и со своите значајни публикации во соодветната област, целосно ги исполнува условите за избор во звање Доцент на Факултетот за филмски уметности при Универзитетот за аудиовизуелни уметности ЕСРА Скопје.

Рецензентска комисија:

Ректор Јордан Плевнеш, редовен професор с.р.

М-р Дејан Пројковски, вонреден професор с.р.

М-р Загорка Поп-Антоска, доцент с.р.